

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones Occurrentes & Funebres

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

Epilogus Operis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51821)

EPILOGUS OPERIS.

OS ego aperiens, Intemerata ô Domina, tuas modulari laudes promiseram, quia genuisti Sapientiam à se ipsa subsistentem, verum quoniam immundus ego, te omnium intaminatissimam, hymnis ut par foret, nequeo predicare; unde perficiendo conatui meo auxilium tuum imploro, cum *S. Sophronii Patriarch. Men. 18. Jan. ode 1. Fateor cum Theophane 16. Jan. ode 1. lectissimæ puritatis tuæ innocentem normam vivendi inquinatus ego, & minimè purus nequeo ritè hymnis colere, ô nunquam nuptialem thorum experta! quare in confiatori fornace Spiritûs S. expurgandum me cura, ut tuis laudibus aptior fiam. Cum Joanne Eucbaita 30. Jan. ode 9. Maximarum laudum tuarum potentissimus carpo me in angustias redigit ô Domina! & orationem meam ubertate rerum dicendorum suffocat: sicquæ mihi præter omnem modum, & morem, ipsa paupertas et abundantia nascitur. Sed ut *S. Germ. Patriar. Orat. de dormit. B.V. Quernadmodum gutta nihil mari adjicit, ita nemo tuarum celsitudinem laudum satis extollet. Eccles. Græca in Men. 6. Apr. Animatus vi gratiæ tuæ, quas ego laudes modularabar, et medullitûs tibi maxima cum voluntate mea sacravi, quare istud jam minus dignanter accepta, mihi que vicissim reponere multiplicem gratiæ tuæ lucem, quam tu ô virgo ex thesauris immortalibus promis, ut quam summâ Deus inter omnes sanctitate donavit. Et cum eadem 12. Maij. Fateor libens, & profiteor, quod omnes Rhetorum leges ad ritè laudandum inventæ, magnitudine gloriæ tuæ vincuntur ô Genitrix Dei! nihilominus clementer accepta, quas tibi deferimus laudes, famuli ad te laudandam indigni, sed bonâ tamen voluntate permoti. Sed cernit idem quod Anselm. orat. ad Mariam. Onimis exaltata, quam sequi conatur affectus animæ meæ: quod aufugis aciem mentis meæ, ô pulchra ad intuendum! amabilis ad contemplandum, delectabilis ad amandum, quod evadis capacitatem cordis mei! Bernard. serm. 4. de Assumpt. Sed de ejus Virginis gloria nec filere devoto patitur, nec dignum aliquid sterilis concipere cogitatio, aut inerudita potest locutio parturire. Anselm. lib. de excell. Virg. cap. 2. Ea quæ incunctanter de B. Virg. vera existunt, tantâ laudis materiâ sunt referta, ut quicumque in laudando eam vult morari, necesse est ut facultas ejus magnitudini rei succumbat. Petrus Damiani serm. de Nativit. B.V. Quia impar est illi omnis humanæ linguæ præconium. Imò Damasc. orat. 1. de Assumpt: Eam non hominum lingua, non mundo sublimior Angelorum mens, sat dignis laudibus offerre potest. Undè bene Basil. Seleuci orat. de Annunt. B.V. Qui omnia illustria & gloriola dixerit, nusquam is à veritatis scopo aberrabit. Attamen dignitatis magnitudinem nullâ unquam oratione æquabit.**

æquabit. Sed tamen ut *Damasc. proximè l. c.* Quid ergo? an quia eam pro dignitate minime laudare possumus, idcirco metu reprehensi conticefcemus? minime sanè: quin potius temperatâ metu cupiditate, contextâque unâ & utrâque corollâ, cû sacra reverentia, tremente manu, ac cupido animo viles ingenij nostri primitias, Regiæ Matri de universa natura benemeritæ, candidoque animo tanquam debitum quoddam persolvemus. *August. in Magnif. tom. 9.* Audacter pronuncio, quod nec ipsa planè explicare potuit, quod capere potuit. *Andr. Cret. orat. 1. de dormis. V. Mariæ.* Quam Dei tantum est laudare pro dignitate. *Epiph. serm. de laudib. Deip.* Exili voce sum, tardâque linguâ, & minime disertus, ut sic verba facere possim de percèlebri, sancta & Deipara Virgine Maria, de qua leviter non debet loqui lingua humana.

Terret quidem quod *Bernard. serm. supra Missus* dixit: Licet de Maria loqui gestiant omnes, tamen quidquid dicitur, de indicibili, eò ipso quod dici potuit, minus gratum est, minus placet, minus acceptatur, quænam etenim poterit lingua, etiamsi Angelica sit, dignis extollere laudibus V. Matrem, non tu juseunque sed Dei? Jam verò *Aug. serm. 2. de Assumpt.* Quid nos tantilli? quid actione pusilli? quid in ejus laudibus referemus? cùm eîs omnium nostrum membra verterentur in linguam, eam laudare sufficeret nullus, altior cœlo est, de qua loquimur, abyssus profundior, cui laudes dicere conamur. *Et Ambros. lib. de Virg.* Tanta est hujus Virginis excellentia, ut in ejus narratione omnes balbutiant linguæ, cæcutiant omnes intelligentiæ. *Germanus Constantinop. orat. de Present. B. V. non impressa, habetur in bibliotheca Vaticana, num. 79.* In Mariam si quis innumera dicat elogia, nunquam sequetur scopum, tantum abest ut illum attingat, & propositum in ea laudanda assequatur, cùm illa superet omnem disertam linguam, & omnem mentis aciem prætergrediatur, etenim illius magnalia vastissimum pelagus fecit illa gutta cœlestis, quæ ab illa manavit, idcirco immensitatis ejus divitiæ nulla vi comprehendi possunt, nec absumi delitiæ, & in quavis quidem aliâ re, datur satietas, in laudanda verò & celebranda Virgine non est præ jucunditate voluptatis epulantium modus, hinc fit, ut laudationum artiæ, quas ipsa porrigit, conjici mente non possint, & quia indeficiens est fons, & hauriendo non exhauritur, imò quò plus hauritur, eò majorem centies aut millies aquarum copiam effundit, idè fieri non potest, ut definant qui hauriant, siquidem dum hauriunt, aquæ mysteriorum redundant, & redundatio etiam mentes vincit incorporeas, quantò magis immerfas corporibus? tanta est beatissima & immaculatissima Virgo! *S. Theodorus novus Confessor orat. de Nativ. B. V. que Græcè in bibliot. Vaticana.*

Ave Maria quasi dicas Myrias latinè, innumera enim propter innumerabilem tuorum econoniorum copiam: innumera enim si quis de te scribat, nunquam te dignè collaudaverit. *Petrus Cellensis, lib. 1. epist. 10.* Credo & confiteor plura esse apud nos ignota de Virgine Sacrosancta, quam nota, quia confortata est, & gratiâ & gloriâ, & non possumus ad eam. Illa est Bravium felicitatis, donorum Arbitra, novum Miraculum, Capitolum felicitatis, æquidans Forum, quietis Asylum, Gentium omnium Corona, gloriæ Lineamentum, Simulachrum victus, lucis Origo, Sequestra mortalitatis, Divinorum operum Compendium, Filia nobilissima, faultatis Ara, virtutis Augustale, uno Deo minor, Solis justitiæ orientis Aurora, cadentis mortalitatis Columna, immortalitatis Inventrix, Magistra vitæ, nunquam antea visa Heroïna, animata virtutum Lex, tranquillitatis humanæ Nuntia, in mundi naufragio Cynosura, in periculo imminente Adominum apud Deum Oratrix, amplissima Liberalitas cœli, DEI totius Effectrix Parens, suprema Domina, gratissimum Deo Templum. *Ibid. orat. de Praesent. & Virg.* Est Donarium honorabilissimum ac Divinum, cuius exprimentæ dignitas impar est univèrsa creatura. *Apud Hieron. de Assumpt.* Timeo satis, & valde permesco, nè dum vestris cupio parere profectibus, fortè sicut improbus, ita & indignus laudator inveniar, profectò cum nec sanctitas, vel faciundia suppediet, ut **B.** & Gloriosam Virginem Mariam dignè laudare queam.

Jam verò adhuc horridius est, quod *Anselmus de se loquitur lib. de excell. Virg. cap. 7.* Supereminentem omni quod post hominem Deum creatum est, excellentiam **B.** Matris Dei quomodocunque, & saltè m lippienti oculo cordis contemplari anhélans, & quod mihi indè capere conceditur, ad communem notitiam profectè desiderans, horreo; peccatorum quibus premor enormitatem, & valdè timo, nè mihi tam alta petenti, non obijciatur hoc Sacræ Scripturæ dictum: *Tollatur impius nè videat gloriam Dei. Damiani serm. 2. de Nativit. Virg.* Cùm **Bmæ** Genitricis Dei laudes scribere volumus, quia nova & inaudita sunt, quæ tractanda suscipimus, nulla invenimus verba, quibus ad hæc dignè exprimentæ sufficere valeamus: tollit enim facultatem sermonis materia singularis. *S. Epiph. Orat. de laud. Virg.* Tibi prædicandæ cœlestis ac terrestris lingua minimè sufficit: imò verò nec Angelorum, etenim etsi quidem ipsi hymnum, laudem, honorè protulerunt: non tamen eo modo pro dignitate eloqui potuerunt. Quia ut *S. Germ. Patr. fragmentis 13.* Ineffabilis Virgo Angelis, & hominibus magnum, & à sæculo oraculis proditum, Mysterium admirandum. *S. Ephrem. de laud. Virg.* Quid proloquar? quo pacto prædicabo gloriæ Radicem? solo enim Deo excepto cunctis superior exilit: naturâ formosior es, ipsis Cherubim ac Seraphim, & omni Exercitu Angelico, cui prædi-

predicandæ cœlestis, & terrena lingua minimè sufficit, imò verò nec Angelorum.
Rursus S. Aug. tom. 10. serm. 35. de ss. ante medium. O felix Maria, & omni laude dignissima! ô Virgo Dei Genitrix gloriosa! ô sublimis Puerpera, sed quid dicam pauper ingenio? cum de te quidquid dixerò, minor laus est, quam dignitas tua meretur! si Cœlum te vocem? altior es, si Matrem Gentium dicam? præcedis, si Formam Dei appellem? digna existis, si Dominam Angelorum vocitem? per omnia probaris: quid ergò de te dignè dicam? quid referam? cum non sufficiat lingua carnis tuas enarrare virtutes. Bernard. serm. 2. super Salve. Elevata est magnificentia tua super cœlos Maria, & super omnem terram gloria tua, ita ut nec in cœlo inveniat creatura, quæ tuam dignè laudare queat magnificentiam, nec in terra sit, quæ gloriam tuam exprimere valeat: Nemo enim nec in cœlo, nec in terra inventus est dignus aperire librum prærogativarum tuarum, & dignè solvere septem signacula ejus: Plenitudinem gratiæ, Adventum Spiritûs S. in te, virtutis Altissimi obumbrationem &c. Si linguæ centum resonarent, oraq; centum, ferrea vox mihi esset, Maria: nil dignū tibi dicere possum, Stella maris, quæ Virgo Beata vocaris, ô quam te memorem Virgo, quibus laudibus efferam? infantissima lingua mea, quæ coinquinata est cum mortuis, incircumcisa labijs, nec purgata igne altaris: inquietum malum, habens in naribus spiritum, rimis effluens undique quid dignum laudibus tuis poterit immolare? Petrus Comestor in fine libri de laud. B. Virginis.

*Si fieri posset, quot arena pulvis, & unda,
 Vndarum gutta, rosa, gemma, lilia, flamma,
 Æthera, Cœlicola, nix, grandò, sexus uterq;
 Ventorum penna, volucrum, pecudum genus omne,
 Silvarum rami, frondes, avium quoq; penna,
 Gramina, ros, stella, pisces, anques & arista,
 Et lapides, montes, convalles, terra, dracones,
 Lingua: cuncta forant, minimè depromero possent,
 Quæ sit, vel quanta est Virgo Regina Maria,
 Quæ tua sit pietas, nec litera, nec dabit atas.*

Epiph. de laud. V. Quid dicam? aut quid proferam de præclara ac s. Virgine? desiderium me trahit, ut de Deipara verba faciam, & formido retinet in silentio: ipsi enim predicandæ cœlestis, ac terrena lingua minimè sufficit, imò verò nec Angelorum. Sophron. Jerosol. orat. de Assumpt. Tametsi ad laudandam Virginem nemo idoneus, votis tamen omnibus cessare non debet, quilibet

etiam peccator à laudibus, quamvis explere non queat, quod sentit. *Bonav. in Psal. major. ps. 92.* O Domina ineffabilia merita tua, & valde stupenda mirabilia tua, & innumerabiles sunt virtutes tuæ, quis sufficiet enarrare opera tua. Nam Virgo est ut *Andr. Jerosolymit. orat. in Salut. Angel.* Ager æterni Dei, cujus flores, & virtutū fructus nullus nisi ipse Deus dinumerare potest, *Andr. Cret. orat. de dorm. V. Virginem,* tantum est Dei laudare pro dignitate. *Idem,* si quid quod nos superat, in ea Divina operata est gratia nemo miretur intuens ad novum & inestimabile quod in ea peractū est mysterium ab omni finitate infinitis infinite exemptum. *S. August. aut quisquis alius initio lib. de Assumpt. Virg.* De tanta sanctitate loqui totum ut est, impossibile est omni creaturæ humanæ: quocirca excusam habere, & nostram audaciam, quā de Virgine loqui præsumpsimus: & tenuitatem, quā non pro dignitate locuti sumus, velit quisque habere, quæ omnia iudicio S. Matris Ecclesiæ, ac cuiusque doctoris esse volumus.

Ad M. D. O. M. Gloriam
B. M. V. Honorem.

Petrus Damiani Epistola 63.

Si quid in his Catholicæ regulæ dissonum, si quid Sacrarum
Scripturarum auctoritati reperitur adversum, prout visum
fuerit, vel prorsus abscindite, vel ad sanum in-
tellectum, correctam sententiam
REVOCATE.

ANAGRAM.